

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2010
COM(2010) 774 окончателен
Приложение А/глава 17

ПРИЛОЖЕНИЕ А към

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно Европейската система от национални и регионални сметки в
Европейския съюз**

ПРИЛОЖЕНИЕ А

ГЛАВА 17: Социално осигуряване, включително пенсии

1. ВЪВЕДЕНИЕ

17.01 <i>Определение:</i>	Социалноосигурителните схеми са схеми, при които участниците се задължават или насърчават от трета страна да се осигурят за определени социални рискове или обстоятелства, които могат да се отразят неблагоприятно на тяхното благосъстояние или това на лицата на тяхна издръжка. При тези схеми осигурителните вноски се плащат от наетите или от други лица, или от работодателите от името на наетите от тях лица, за да се осигури правото на социалноосигурителни плащания през текущия или последващи периоди за наетите лица или други вносителите, лица на тяхна издръжка или преживели лица. Вноските по социалноосигурителните схеми може да са заплатени и от незаетите или самостоятелно заетите лица или от тяхно име.
------------------------------	---

17.02 Съществуват два вида социалноосигурителни схеми:

- а) Първият се състои от схеми за социална сигурност, които обхващат цялата общност или големи групи от общността и които се налагат, контролират и финансират от единици на държавното управление. Дължимите по тези схеми пенсии може да са свързани или не с равнищата на заплатата на бенефициера или с трудовия му стаж. Плащанията без пенсии по-рядко са свързани с равнищата на заплатата;
- б) Вторият вид се състои от други свързани със заетост схеми. Тези схеми произтичат от отношението работодател—наето лице, за да се предоставят пенсионни и евентуално други права, които са част от условията на трудовото правоотношение и при които отговорността за извършване на плащанията не се прехвърля към сектор „Държавно управление“ по силата на разпоредбите за социална сигурност.

17.03 Обхватът на социалноосигурителните схеми варира от една държава до друга и от една схема до друга в рамките на една и съща държава. Примери за такива схеми са представени по-долу, както следва:

- а) сектор „Държавно управление“ задължава всички наети лица да участват в схема за социална сигурност;
- б) работодателите изискват като условие на трудовото правоотношение наетите лица да участват в осигурителна схема, посочена от работодателя,
- в) работодателят насърчава наетите лица да се присъединят към схема, като прави вноски от името на наетото лице; или
- г) профсъюзът урежда изгодно осигурително покритие, до което имат достъп само членовете на профсъюза;

- д) схемите, различни от схеми за социална сигурност, могат да бъдат уредени при застрахователно (осигурително) дружество като групова полица или поредица от полици, или могат да се управляват от дружеството срещу такса. Като алтернативен вариант схемите могат да се управляват направо от работодателя — от негово име, или от работодателите — от името на техните наети лица и лицата на тяхна издръжка, или от други лица — от името на определена група.

Таблица 17.1: Социалноосигурителни схеми

Характеристики	Социалноосигурителна схема	
	Бенефициерът е задължен или насърчен да се осигури срещу непредвидени обстоятелства (старост, безработица, здравни проблеми, необходимост от дългосрочни грижи) чрез намеса на трета страна.	
	Социална сигурност	Свързани със заетост социалноосигурителни схеми, различни от социална сигурност
Форма на организиране	Организира на от сектор	Организирани от работодателите – от името на техните наети лица и лицата на тяхна издръжка, или от други – от името на определена група
	„Държавно управление“ чрез фондове за социална сигурност	
Секторна или подсекторна класификация	Фондове за социална сигурност (S.1314)	Сектор или подсектор на работодателя, застрахователни (осигурителни) дружества, пенсионни фондове или организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата

1.1 Социалноосигурителни схеми, социално подпомагане и индивидуални застрахователни полици

- 17.04 Социалното подпомагане не е част от социалното осигуряване. Помощите по линия на социалното подпомагане са дължими независимо от участието в социалноосигурителна схема, т.е. без да са били правени отговарящи на условията вноски в социалноосигурителна схема.
- 17.05 Социалното подпомагане се различава от социалната сигурност по допустимостта да се получават помощи по линия на социалното подпомагане от сектор „Държавно управление“ и не зависи от предварително направен избор, показан чрез плащането на вноски. Обикновено всички членове на резидентните домакинства имат право да кандидатстват за социално подпомагане, но условията, при които то се предоставя, често са ограничителни. Нерядко се прави оценка на наличния доход, в това число социалноосигурителните плащания, спрямо предвидените нужди на едно домакинство.

Право на този вид социално подпомагане могат да получат единствено онези домакинства, които попадат под определен праг.

- 17.06 Индивидуалните застрахователни полици се приемат за социалноосигурителни схеми, ако обхващат социалните рискове и нужди, като например заболяване и старост. Условието дадена индивидуална полица да може да се разглежда като част от социалноосигурителна схема е събитията или обстоятелства, срещу които участниците са застраховани, да отговарят на изброените в параграф 4.84 рискове или нужди, като освен това са удовлетворени едно или повече от следните условия:
- а) участието в схемата е задължително по силата на закон или според валидните за дадено наето лице или група наети лица условия на трудовото правоотношение;
 - б) схемата е колективна, управлявана в полза на определена група работници, било то наети лица, самостоятелно заети лица или незаети лица, като в схемата могат да участват само членовете на групата;
 - в) работодателят прави вноска (фактическа или условна) по схемата от името на съответното наето лице, независимо от това дали то също прави вноска или не.
- 17.07 Застрахователни обезщетения по полици, закупени единствено с цел да се получи отстъпка, дори ако тези полици са следствие от колективно споразумение, се изключват от социалното осигуряване. Тези индивидуални застрахователни полици се записват като животозастраховане и общо застраховане. Застрахователните обезщетения въз основа на полици, закупени единствено по собствена инициатива на застрахованото лице, независимо от неговия работодател или държавното управление, също се изключват от социалното осигуряване.

1.2 Социални плащания

- 17.08 Социалните плащания стават дължими, когато настъпят дадени събития или съществуват определени условия, които могат да въздействат неблагоприятно върху благосъстоянието на съответните домакинства чрез налагане на допълнителни изисквания върху техните ресурси или чрез понижаване на техните доходи. Социалните плащания се извършват в брой или в натура. Съществуват редица обстоятелства, при които социалните плащания са дължими:
- а) бенефициерите или лицата на тяхна издръжка имат нужда от медицинско, стоматологично или друго лечение или болнични, възстановителни или дългосрочни грижи в резултат на заболяване, наранявания, майчинство, постоянна нетрудоспособност, старост и т.н. Социалните плащания може да се предоставят в натура под формата на лечение или грижи, които се предоставят безплатно или на цени, които не са икономически значими, или като се възстановяват разходите, направени от домакинствата. Социалните плащания в брой са също дължими на бенефициерите, които имат нужда от здравни грижи;
 - б) бенефициерите трябва да подпомагат най-различни лица на тяхна издръжка: съпруги/съпрузи, деца, възрастни роднини, инвалиди и т.н. Социалните плащания обикновено се извършват в брой под формата на редовни надбавки за лица на тяхна издръжка или семейни надбавки;

- в) бенефициерите претърпяват намаление на дохода в резултат на невъзможността на лицето да работи или да работи на пълно работно време. Социалните плащания обикновено се извършват редовно в брой, докато условието е налице. В някои случаи може да се предостави еднократно плащане допълнително или вместо редовното плащане. Примери за причините, поради които лицата може да бъдат възпрепятствани да работят, са посочени по-долу:
- (1) доброволно или задължително пенсиониране;
 - (2) нежелана безработица, в това число временна безработица поради липса на работа и работа на непълно работно време;
 - (3) заболяване, злополука, раждане на дете и т.н., което води до невъзможност дадено лице да работи или да работи на пълно работно време;
- г) бенефициерите получават плащания за компенсиране на претърпяно намаление на дохода поради смъртта на лицето, което е основен източник на доходи;
- д) на бенефициерите се предоставя жилище или безплатно, или на цени, които не са икономически значими, или се възстановяват направените от домакинствата разходи. Това са социални плащания в натура;
- е) на бенефициерите се предоставят помощи за покриване на разходите за образование, направени от тяхно име или от името на лицата на тяхна издръжка. Образователни услуги могат да се предоставят като социални плащания в натура.

1.2.1 Социални плащания, предоставяни от сектор „Държавно управление“

- 17.09 Сектор „Държавно управление“ предоставя социални плащания като плащания по схеми за социална сигурност, социално подпомагане или социални трансфери в натура.
- 17.10 Социалната сигурност се отнася до социалноосигурителни схеми, управлявани от сектор „Държавно управление“.
- 17.11 Определението за социални плащания включва предоставянето на здравни и образователни услуги. Обикновено сектор „Държавно управление“ предоставя такива услуги на всички членове на общността, без да изисква участие в дадена схема или изпълняване на определени изисквания. Тези услуги се третираат като социални трансфери в натура, а не като част от социалната сигурност или социалното подпомагане. В допълнение към здравните и образователните услуги, предоставяни от сектор „Държавно управление“, такива услуги могат да бъдат предоставяни на физическите лица и от сектор „Организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата“. Те също се третираат като социални трансфери в натура, а не като част от социалноосигурителните схеми.

1.2.2 Социални плащания, предоставяни от други институционални единици

- 17.12 Социалните плащания могат да се предоставят от работодатели на техните наети лица и на лицата на тяхна издръжка или да се предоставят от други единици като например профсъюзи. Всички социални плащания, предоставяни от единици, различни от сектор „Държавно управление“, се извършват в рамките на социалноосигурителна схема.

1.2.3 Пенсии и други форми на плащания

- 17.13 Социалноосигурителните плащания и съответните вноски са разделени на такива, свързани с пенсии, и такива, свързани с всички други форми на плащане. Най-важната пенсия, обхваната от социалноосигурителните схеми, е доходът след пенсиониране, но има и други случаи. Например пенсии могат да бъдат дължими на вдовици и вдовци или на лица, които са претърпели трудова злополука и вече не са трудоспособни. Поради смърт или нетрудоспособност лицето, което е основен източник на доходи, може вече да не е в състояние да осигури доход, поради което плащанията се извършват и записват като пенсии.
- 17.14 Всички други плащания се групират заедно като плащания без пенсии. Разграничението между двата вида е важно, защото за пенсиите се записват пасиви, независимо дали действително има заделени активи за покриване на правата, или не, но за плащанията без пенсии се записват резерви единствено когато такива действително съществуват.

2. СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ, РАЗЛИЧНИ ОТ ПЕНСИИ

17.15	<i>Другите социалноосигурителни плащания</i> или плащанията без пенсии представляват плащания, които бенефициерите получават пряко или непряко в зависимост от специфични събития и обикновено съгласно предварително определени законови или договорни условия.
Определен ие:	

Като се изключи доходът при пенсиониране, могат да се покриват редица други непредвидени обстоятелства, каквито например са случаите при здравно осигуряване, осигуряване срещу безработица или осигурителни плащания за дългосрочни грижи.

- 17.16 Другите социалноосигурителни плащания се предоставят на бенефициерите по схеми за социална сигурност и по схеми, свързани със заетост, различни от тези за социална сигурност.

2.1 Схеми за социална сигурност, различни от пенсионни схеми

17.17 Определен ие	Схемите за социална сигурност, различни от пенсионни схеми, представляват договорни осигурителни схеми, при които бенефициерите в качеството си на участници в социалноосигурителна схема са задължени от сектор „Държавно управление“ да се осигурят срещу рискове, различни от старост и други свързани с възрастта рискове. Плащанията по схеми за социална сигурност, различни от пенсиите (познати като „плащания без пенсии“), се предоставят на бенефициерите от сектор „Държавно управление“.
--------------------------	---

- 17.18 Бенефициерите обикновено правят задължителни вноски в схема за социална сигурност, различна от пенсионна схема в рамките на социалната сигурност, която често се финансира на разходопокривна база. Вноските на разходопокривна база през даден период се използват за финансиране на плащанията през същия период. Не е включен елемент на спестяване нито за сектор „Държавно управление“, нито за работодателя, който управлява схемата, нито за бенефициерите, които участват в нея. Следователно обикновено не става дума за произтичащ излишък и ако има дефицит на ресурси, държавното управление може да има правомощия да променя ангажиментите – не само онези, които се отнасят до бъдеща заетост, но също така и за миналата. В някои държави обаче по схемите за социална сигурност, различни от пенсионните схеми, могат да се натрупват резерви, познати като буферни фондове.

- 17.19 Правата по схеми за социална сигурност, различни от пенсионни права, като неуредени суми за схема за социална сигурност, не се признават в основните национални сметки на ESA. Приблизителните оценки за неуредените суми на правата по схеми за социална сигурност, различни от пенсии, както и по всички други свързани със заетост пенсионни схеми, предоставяни от сектор „Държавно управление“, не се включват в основните сметки и не се записват в допълнителната таблица 17.5.

2.2 Други свързани със заетост социалноосигурителни схеми

17.20 Определение:	Другите свързани със заетост социалноосигурителни схеми са договорни осигурителни схеми, които или са задължителни по закон, или се насърчават от трета страна. При другите свързани със заетост социалноосигурителни схеми работодателите могат да поставят като условие на трудовото правоотношение наетите лица — бенефициерите — да участват в социалноосигурителна схема, определена от работодателя, за да се осигурят срещу риск, различен от старост и свързани с възрастта рискове. Тези свързани със заетост схеми се предоставят на бенефициерите или от работодателя, или от други единици от името на работодателя.
-----------------------	--

- 17.21 Другите свързани със заетост социалноосигурителни схеми, като например свързаните пенсионни схеми, се разглеждат като част от пакета на възнагражденията, а преговорите между наетите лица и работодателите могат да бъдат съсредоточени както върху настоящите условия на труд, така и върху скалите за плащане. Често социалноосигурителните плащания, различни от пенсии, се предоставят от частни работодатели по схеми, които работодателите контролират или възлагат на трета страна, като застрахователно дружество, което предоставя социални плащания, като например частно медицинско покритие.

2.3 Записване на наличности и потоци по вид на социалноосигурителните схеми, различни от пенсионните

2.3.1 Схеми за социална сигурност

- 17.22 Като се отчита фактът, че социалната сигурност обикновено се финансира на разходопокривна база, правата, които се натрупват в рамките на социалната сигурност, като например социалните плащания, включително пенсиите, не се представят в основните национални сметки.
- 17.23 Пенсионните права, които произтичат от схеми за социална сигурност, се включват в допълнителната таблица за пенсии, но не е такъв случаят при правата, които произтичат от схеми за социална сигурност, различни от пенсионни схеми.
- 17.24 Записването на потоците за схеми за социална сигурност, различни от пенсии, се отнася до вноските, които правят работодателят и наетите лица, и до плащанията по схеми за социална сигурност.
- 17.25 Всяка направена от работодателя вноска се третира като част от възнагражденията на наетите лица. Тя се записва като разпределителна операция — дължима сума от работодателя и сума за получаване от наетото лице. След това наетото лице заплаща сума, равна на това, което получава от работодателя, заедно с всяка лична вноска във фонда за социална сигурност. Тази сума се записва като използване за домакинствата и като ресурс за държавното управление.
- 17.26 Всички вноски, направени от самостоятелно заети или незаети лица, също се включват във вноските от домакинствата към държавното управление.
- 17.27 Плащанията по схеми за социална сигурност се записват като разпределителни операции от държавното управление към домакинствата.
- 17.28 В таблица 17.2 са показани операциите, свързани с пенсионна схема в рамките на социалната сигурност. Те се идентични с операциите, свързани със схемите за социална сигурност, с изключение на пенсиите.

2.3.2 Други свързани със заетост социалноосигурителни схеми, различни от пенсионните

- 17.29 При другите свързани със заетост социалноосигурителни схеми, различни от пенсионните, правата на участниците обикновено се записват при тяхното формиране. Доходът от инвестиции, получен от съществуващите права, се записва като разпределен на бенефициерите и реинвестиран от тях в схемата.

- 17.30 Осигурителната вноска, която прави работодателят по дадена осигурителна схема от името на наето лица, се третира като част от възнагражденията на наетите лица.
- 17.31 Доходът от инвестиции на натрупаните права се записва като разпределен на домакинствата от схемата. Доходът от инвестиции включва лихва и дивиденди плюс разпределения доход на колективни инвестиционни схеми, ако институционалната единица притежава дялове в тях. Възможно е схемата да притежава имущество и да формира нетен опериращ излишък върху него, който се включва заедно с дохода от инвестиции, разпределен на бенефициерите. В този случай терминът „доход от инвестиции“ следва да се тълкува като включващ този източник на доход. Печалбата и загубата при държането, формирани от инвестирането на натрупаните права, не се включват в дохода от инвестиции, а се записват като други изменения вследствие на преоценки.
- 17.32 Част от дохода, разпределен на домакинствата, се използва, за да се покрият разходите за управление на схемата. Този разход се представя като продукция на схемата и разходи за крайно потребление на домакинствата. Останалата част от разпределения доход се третира като добавки към вноската, върнати от домакинствата на схемата.
- 17.33 Осигурителните вноски се представят като платени от домакинствата на схемата. Общият размер на осигурителните вноски се сформира от фактическите вноски от работодателите като част от възнагражденията на наетите лица, фактическите вноски от наетите лица и от физически лица, които преди са участвали в дадена схема, самостоятелно заети и незаети лица, както и пенсионери, и добавките към вноските, посочени в 17.32.
- 17.34 Лицата, които правят вноски в социалноосигурителна схема и които не са наети лица, могат да бъдат самостоятелно заети лица или могат да бъдат лица, които не са заети, но участват по силата на своята професия или предишен трудов статус.
- 17.35 Социалните плащания, заплатени на домакинствата от администратора на схемата, се представят като разпределителни операции в „Други социалноосигурителни плащания“.
- 17.36 Заплащането на услугата, предоставена от администратора на схемата, равно на стойността на продукцията на схемата, се записва като разходи за крайно потребление на домакинствата.
- 17.37 Увеличение на правата в резултат от излишък на вноските спрямо плащанията се представя като платено от социалноосигурителната схема на домакинствата. Обосновката за това е, че тъй като това увеличение на правата засяга пряко нетната стойност на домакинствата, то следва да бъде включено в спестяванията на сектор „Домакинства“.
- 17.38 Корекцията за изменението на правата, платени от схемата на домакинствата, се записва като претенция от домакинствата към схемата.
- 17.39 В таблица 17.3 са представени операциите за свързана със заетост пенсионна схема. Те се идентични с операциите, свързани със социалноосигурителни схеми, различни от пенсионни схеми.

3. ПЕНСИИ

17.40 Определен ие:	Социалноосигурителните пенсии представляват плащания, които бенефициерите получават при пенсиониране, обикновено съгласно предварително определени законови или договорни условия и най-често под формата на гарантиран анюитет.
---------------------------	--

Най-важната пенсия по линия на социалноосигурителните схеми е доходът след пенсиониране, но има редица други случаи. Например пенсии могат да бъдат дължими на вдовици и вдовци или на лица, които са претърпели трудова злополука и вече не са трудоспособни. Всички събития, които пораждат плащания, тъй като поради смърт или нетрудоспособност лицето, което е основен източник на доходи, вече не е в състояние да осигурява доходи за себе си и за лицата на негова издръжка, се третират като пенсии.

3.1 Видове пенсионни схеми

17.41 Пенсиите, предоставяни на бенефициерите, могат да бъдат под следните форми:

- а) социалноосигурителни пенсионни схеми;
- б) социално подпомагане; и
- в) индивидуални застрахователни полици, свързани с пенсии.

Обикновено те се предоставят от фондове за социална сигурност, други образувания на държавното управление, застрахователни (осигурителни) дружества и пенсионни фондове или институционални единици, като работодателите. Могат обаче да участват и други институции в зависимост от националните обстоятелства. Използването на термина „фондове за социална сигурност“ не означава, че винаги има действителен фонд с активи, създаден в рамките на схемата. Термините „фондове за социална сигурност“ и „схеми за социална сигурност“ са синоними.

17.42 Социалноосигурителните пенсии се предоставят на бенефициерите в качеството им на участници в социалноосигурителни схеми. Частта, която се предоставя от сектор „Държавно управление“, се нарича пенсии по схеми за социална сигурност, в това число фондове за социална сигурност, а частта от други единици – други свързани със заетост пенсии. Разграничението между това кои пенсии се предоставят от схеми за социална сигурност и кои – от други свързани със заетост схеми варира значително от една държава в друга, като резултатът е, че обхватът и следователно националното разбиране за значението на термина „социална сигурност“ варират значително.

3.1.1 Пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност

17.43 Определен ие:	Пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност представляват договорни осигурителни схеми, при които бенефициерите, в качеството си на участници в дадена социалноосигурителна схема, са задължени от сектор „Държавно управление“ да се осигурят за старост и други свързани с възрастта рискове като увреждания, здравни проблеми и т.н. Пенсиите в рамките на социалната сигурност се предоставят на бенефициерите от сектор „Държавно управление“.
---------------------------	---

- 17.44 Когато сектор „Държавно управление“ поеме отговорността за предоставяне на пенсии на големи групи от общността, функцията на социалната сигурност всъщност е да поеме ролята на схема с множество работодатели.
- 17.45 Бенефициерите обикновено правят задължителни вноски по пенсионна схема в рамките на социалната сигурност, която често се финансира на разходопокривна база. Вноските през даден период се използват за финансиране на плащанията през същия период. Не е включен елемент на спестяване нито за сектор „Държавно управление“, нито за работодателя, който управлява схемата, нито за бенефициерите, които участват в нея. Следователно няма да има излишък от схемата и ако има дефицит на ресурси, държавното управление може да има правомощия да променя ангажиментите – не само онези, които се отнасят до бъдеща заетост, но също така и за миналата. В някои държави обаче по пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност могат да се натрупват резерви, познати като буферни фондове.
- 17.46 Най-ограничената форма на пенсия в рамките на социалната сигурност е твърде базисна. Равнището може да бъде определено независимо от размера на вноските, но не независимо от факта, че вноските са направени за определен период от време или при други специфични условия. Правото на наето лице на пенсия в рамките на социалната сигурност често е прехвърлимо от един работодател към друг.
- 17.47 Обратно, в някои държави отпускането на повечето или на всички пенсии може да се извършва чрез схема за социална сигурност. В този случай държавното управление действа като посредник на работодателите, така че след като държавното управление получи вноските по схемата, заплатени от работодателя и домакинствата, то поема риска да извърши крайното плащане. Държавното управление освобождава работодателя от риска, че разходите за пенсии могат да са твърде високи, за да бъдат покрити от неговото предприятие, и гарантира на населението, че пенсиите ще бъдат платени, въпреки че то може да направи това с уговорката, че може да променя дължимата сума на пенсиите дори със задна дата.
- 17.48 Пенсионните права, като неуредени суми за пенсионна схема в рамките на социалната сигурност, не се признават в основните национални сметки на ESA. Приблизителните оценки за неуредените суми на правата по пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност, както и по всички други свързани със заетост пенсионни схеми с предварително определен размер на пенсията, предоставени от сектор „Държавно управление“, не се включват в основните национални сметки, а се записват в допълнителна таблица, посочена в таблица 17.5.

3.1.2 Други свързани със заетост пенсионни схеми

17.49	Другите свързани със заетост пенсионни схеми са договорни осигурителни схеми, които или са задължителни по закон, или се насърчават от държавното управление, или при които работодателите поставят като условие на трудовото правоотношение наетите лица — бенефициерите — да участват в социалноосигурителна схема, определена от работодателя, за да се осигурят за старост и срещу други свързани с възрастта рискове. Тези свързани със заетост пенсии се предоставят на бенефициерите от работодателя или от други единици от името на работодателя.
Определение:	

- 17.50 Освен ако работодателите и бенефициерите не се договорят да променят дължимите суми, пенсионните схеми, управлявани от частни работодатели, обикновено не подлежат на корекции със задна дата. Съществува обаче риск работодателят да не е в състояние да плаща, тъй като е преустановил своята дейност. Защитата на пенсионните права на физическите лица става все по-често срещана. Пенсията, сформирана при един работодател, може да не е прехвърляема към нов работодател. Схемите на работодателите все по-често имат заделени резерви. Дори и да няма резерви, счетоводните правила може да изискват от тях да признаят пенсионните права на наетите понастоящем и в миналото лица в своята счетоводна документация.
- 17.51 Другите свързани със заетост пенсии се разглеждат като част от пакета на възнагражденията, като преговорите между наетите лица и работодателите може да бъдат съсредоточени както върху текущите условия на труд и скалите за плащане, така и върху пенсионните права. Често пенсиите се предоставят от частни работодатели от схеми, които работодателите контролират или възлагат на трета страна като осигурително дружество например. Понякога е възможно дадена специализирана единица да се съгласи да поеме отговорност за предоставяне на пенсии за редица работодатели в замяна на поемане на риска от осигуряване на подходящо финансиране за заплащане на обещаните пенсии. Тази договореност се нарича пенсионна схема с множество работодатели.
- 17.52 Както настоящите наети лица, така и бившите наети лица, които са бенефициери, могат да правят вноски в схемата и се приема, че ще получават доход от собственост от нея. Този доход от собственост след това се третира като добавки към вноските, дължими от тях.
- 17.53 Пенсионните схеми се категоризират в съответствие с техния характер на схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и схеми с предварително определен размер на пенсията.

3.1.3 Схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност

17.54 Определение:	Схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е пенсионна схема, при която плащанията се определят единствено от гледна точка на равнището на фонда, постигнато въз основа на вноските, направени през трудовия живот на наетото лице, и увеличенията на стойността в резултат от инвестициите на тези фондове от ръководителя на пенсионната схема.
----------------------------------	--

- 17.55 Целият риск на схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност за предоставяне на подходящ доход след пенсиониране се поема от наетото лице.
- 17.56 Предоставянето на данни за схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е сравнително просто, тъй като трябва да са налице пълните сметки и няма приблизителна актюерска оценка. Повечето от тях са в секторите на корпоративните предприятия (колона А от таблица 17.5), но е възможно в някои случаи държавното управление да действа като ръководител на схемата. Пенсионните права по всички схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност се включват в основните национални сметки.

3.1.4 Схеми с предварително определен размер на пенсията

17.57 Определение:	Схемата с предварително определен размер на пенсията е пенсионна схема, при която дължимите плащания на наетото лице при пенсиониране се определят чрез използване на формула – самостоятелно или в съчетание с гарантирана минимална дължима сума.
-----------------------	---

- 17.58 Рискът схемата с предварително определен размер на пенсията да предостави подходящ доход след пенсиониране се носи от работодателя или от единица, която действа от негово име.

3.1.5 Условни схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и хибридни схеми

- 17.59 Условните схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и хибридните схеми са групирани като схеми с предварително определен размер на пенсията.

17.60 Определение	Условната схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е сходна на схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, но с гарантирана минимална дължима сума.
----------------------	---

- 17.61 При условна схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност вноските (както от наетото лице, така и от работодателя) постъпват и се натрупват в индивидуални сметки. Тези индивидуални сметки са условни, в смисъл че вноските по схемите се използват за заплащане на пенсии на онези, които в момента са пенсионери. При пенсиониране натрупаното салдо се трансформира в анюитет чрез формула въз основа, наред с други фактори, на мярка за очакваната продължителност на живота и се преразглежда ежегодно, за да се изравни с мярката за стандарта на живот.
- 17.62 Хибридните схеми са онези схеми, които се характеризират както с елемент на предварително определен размер на пенсията, така и с пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност. Една схема се класифицира като „хибридна“ или защото са налице условия на предварително определен размер на пенсията и пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, или защото тя включва условна схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и едновременно с това — условие за предварително определен размер на пенсията или пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност. Условието може да е комбинирано за един бенефициер или да е диференцирано според групи бенефициери по вид договор, предоставена пенсия и т.н.
- 17.63 При условните схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и при хибридните схеми рискът за предоставяне на подходящ доход след пенсиониране се споделя между работодателя и наетото лице.
- 17.64 В някои случаи рискът на работодателя може да се поеме от схемата с множество работодатели, която управлява пенсионната схема с предварително определен размер на пенсията от името на работодателя.

3.1.6 Схеми с предварително определен размер на пенсията спрямо схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност

- 17.65 Основната разлика при отчитането на пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията в сравнение със схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е, че за пенсионната схема с предварително определен размер на пенсията плащането към наетото лице през текущия период се определя от гледна точка на поетите от работодателя ангажменти за равнището на пенсията, докато при схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност плащането към наетото лице през текущия период се определя от вноските, които са направени по схемата, и инвестиционния доход и печалбата и загубата при държането, реализирани върху тези и предишни вноски. Следователно, въпреки че по принцип има на разположение пълна информация за плащанията за участника в схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, плащанията за участниците в пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията се определят чрез актюерска оценка.
- 17.66 Има четири източника на изменения на пенсионните права в пенсионната схема с предварително определен размер на пенсията. Първият от тях — увеличение за текущата служба — представлява увеличението на правата, свързано с работните заплати, спечелени през текущия период. Вторият източник — увеличение за минала служба — представлява увеличение на стойността на правото поради факта, че за всички участници в схемата пенсионирането (и смъртта) е наближило с една година. Третото изменение на равнището на правата представлява намаление поради извършване на плащания към пенсионери по схемата. Четвъртият източник на изменение идва от други фактори, които са отразени в сметка „Други изменения в активите“.
- 17.67 Както и при схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, работодателят и/или наетото лице могат да правят действителни вноски по схемата през текущия период. Тези плащания обаче може да не са достатъчни, за да се отговори на увеличението на плащанията, които се начисляват от заетостта през текущата година. Следователно условно се начислява допълнителна вноска от работодателя с цел изравняване на вноските (действителни и условни) и увеличението на правата от текущата служба. Тези условни вноски обикновено са положителни, но е възможно да бъдат и отрицателни, ако размерът на получените вноски надвишава увеличението на правата от текуща служба.
- 17.68 В края на отчетния период равнището на пенсионните права, дължими на бивши и настоящи наети лица, може да бъде изчислено чрез приблизителна оценка на настоящата стойност на сумите, които са дължими за плащане при пенсиониране, като се използват актюерски изчисления. Един елемент от увеличението на тази сума година след година е фактът, че настоящата стойност на правата, които съществуват в началото на годината и все още са дължими в края на годината, се е увеличила, защото бъдещето е с една година по-близо и следователно трябва да се използва един сконтов фактор по-малко за изчисление на настоящата стойност. Именно това развиване на дисконта обяснява увеличението на правата за минала служба.
- 17.69 Друга основна разлика между пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията и схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е

свързана с плащането на разходите за управление на пенсионната схема. При схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност целият риск се носи от бенефициерите. Пенсионната схема се управлява от тяхно име и те плащат разходите за това. Тъй като схемата може да се управлява от единица, различна от работодателя, целесъобразно е оперативните разходи да се третират като част от дохода от инвестиции, който се задържа от схемата за покриване на нейните разходи и формира печалба. При воденето на отчетността в осигуряването доходът от инвестиции се третира като изцяло причислим към бенефициерите, като част от него се използва за покриване на разходите, а остатъкът се реинвестира в схемата.

- 17.70 Положението е различно при пенсионната схема с предварително определен размер на пенсията. Рискът, че фондът може да бъде недостатъчен, за да покрие пенсионните права, се носи отчасти или изцяло от работодателя или от единицата, която действа от негово име, а не само от бенефициерите. Схемата може да бъде контролирана директно от работодателя и да е част от същата институционална единица, или може да бъде изцяло условна. Дори в този случай има разходи, свързани с управлението на схемата. Въпреки че те първоначално са за сметка на работодателя, целесъобразно е това да се разглежда като форма на доход в натура, предоставен на наетите лица, и за удобство може да бъде включен във вноските от работодателите. В този случай се предполага, че всички разходи са за сметка на настоящите наети лица, а не на пенсионерите. Предполага се също така, че приписването, което трябва да бъде направено в случай на условни схеми, може да бъде приложено при други обстоятелства.
- 17.71 При схема с предварително определен размер на пенсията е малко вероятно понастоящем да правят вноски самостоятелно заети лица и незаети лица, въпреки че това е възможно, ако преди това те са били заети лица, което им е сформирало пенсия с предварително определен размер и те имат право да продължат да участват. Тези, които са били заети лица, без значение дали понастоящем получават пенсия, или не, получават доход от собственост и плащат добавки към вноските.

3.2 Администратор на схемите, ръководител на схемите, пенсионен фонд и пенсионна схема с множество работодатели

- 17.72 Социалноосигурителните схеми могат да бъдат организирани от работодателите, от държавното управление, от осигурителни дружества от името на наетите лица, или могат да бъдат създадени отделни институционални единици, които да държат и управляват активите, които са предназначени за покриване на пенсиите, и да разпределят пенсиите. Подсекторът на пенсионните фондове се състои само от онези социалноосигурителни пенсионни фондове, които представляват институционални единици, отделени от единиците, които ги създават.
- 17.73 Един работодател може да сключи договор с друга единица, която да управлява пенсионната схема и да урежда плащанията към бенефициерите. Съществуват различни начини, по които това може да бъде осъществено.
- 17.74 Първо, операторът на пенсионната схема — администраторът на схемата — действа просто като агент на работодателя, като се занимава с ежедневното администриране на пенсионната схема, а отговорността за всеки дефицит по схемата или ползата от всеки излишък остава за работодателя.

- 17.75 Второ, ръководителят на схемата е отговорен за определяне на условията на друга свързана със заетост пенсионна схема и носи крайната отговорност за пенсионните права. Ръководителят на схемата също така носи значителна отговорност за дългосрочната политика за инвестиране в активи, в това число за подбора на варианти за инвестиране и за структурата на административните доставчици. Въпреки че една и съща единица често може да изпълнява и двете функции – на ръководител на схемата и администратор на схемата, в някои случаи това са задължения на различни единици.
- 17.76 Трето, не е необичайно една единица да сключи договор с няколко работодатели за управление на техните пенсионни схеми като пенсионна схема с множество работодатели. Договореностите са такива, че пенсионната схема с множество работодатели поема отговорност за всеки дефицит във фондовете, който не позволява да се покрият правата, в замяна на правото да се задържи всеки излишък на средства. Като обединява рисковете на няколко работодатели схемата с множество работодатели очаква да балансира недостига на финансиране и свръхфинансирането, така че в крайна сметка да получи излишък от всички схеми, взети заедно, подобно на начина, по който осигурителното дружество обединява риска за много клиенти. В този случай пенсионната схема с множество работодатели е ръководителят на схемата.
- 17.77 Когато държавното управление поеме отговорността за предоставяне на плащания на големи групи от общността, функцията на социалната сигурност е да поеме ролята на схема с множество работодатели. Също като при осигурителните дружества държавното управление поема отговорността за всеки дефицит във фондовете, който не позволява да се покрият свързаните с пенсиите пасиви, или може да има право да задържи всеки формиран излишък. Следователно често социалната сигурност се финансира на разходопокривна база, поради което няма произтичащ излишък, а при дефицит на ресурси държавното управление може да има правомощия да изменя правата – не само онези, които се отнасят до бъдеща заетост, но също така и за миналата.
- 17.78 Отговорността на ръководителя на схемата за всякакъв недостиг на финансиране или ползата от всякакво свръхфинансиране на дадена пенсионна схема се записва като взаимоотношение пасив/актив с администратора на схемата. Промяната в пасива между ръководителя на схемата и администратора на схемата се записва период по период. Не пенсионните права по схемата се записват като пасиви на ръководителя на схемата, а по-скоро разликата между пенсионните права и активите, държани от схемата. Когато активите, държани от схемата, са повече от пенсионните права – ситуация, описвана като свръхфинансиране, взаимоотношението пасив/актив с ръководителя на схемата се записва, когато е сигурно, че всяко свръхфинансиране ще стане собственост на ръководителя на схемата в случай на ликвидация на схемата.
- 17.79 Всички печалби и загуби при държането на управляваните от администратора на схемата активи се приписват на ръководителя на схемата, така че нетната стойност на пенсионния фонд да остава точно нула във всеки един момент.

3.3 Записване на наличности и потоци по вид пенсионни схеми в социалното осигуряване

3.3.1 Операции за пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност

- 17.80 Като се отчита фактът, че социалната сигурност обикновено се финансира на разходопокривна база, пенсионните права, които се натрупват в рамките на социалната сигурност, не се представят в основните национални сметки. Ако във всички държави се предоставяха сходни плащания по схеми за социална сигурност и по социалноосигурителни схеми, международните съпоставки биха били относително лесни. Случаят обаче не е такъв и националното разбиране за това, какво точно се покрива от социалната сигурност, варира значително.
- 17.81 Пенсионните права, които произтичат от схеми за социална сигурност, не се включват в основните национални сметки. Разнообразието на тези схеми и схеми на работодателите варира в различните държави от ЕС. Пенсионните права, които произтичат от схеми за социална сигурност, са включени в допълнителната таблица (таблица 17.5) за пенсиите, за да се позволи сравнение на данните по държави.
- 17.82 Записването на потоците за пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност се отнася до вноски, направени от работодателя и от наетите лица, и до плащания по схеми за социална сигурност.
- 17.83 Всяка направена от работодателя вноска се третира като част от възнагражденията на наетите лица. Тя се записва като разпределителна операция от работодателя към наетото лице. След това наетото лице заплаща това, което получава от работодателя, заедно с всяка вноска, която прави от свое име във фонда за социална сигурност. Тази сума се записва като платена от домакинствата на държавното управление.
- 17.84 Всички вноски, направени от самостоятелно заети или незаети лица, също се включват във вноските, направени от домакинствата към държавното управление.
- 17.85 Плащанията по схеми за социална сигурност се записват като разпределителни операции от държавното управление към домакинствата.
- 17.86 В таблица 17.2 са представени операциите по пенсионна схема в рамките на социалната сигурност.

Таблица 17.2 Сметки за осигурителни вноски и пенсии, извършвани чрез схема за социална сигурност

Използване					Вид сметка и операция	Ресурси				
Работо дател	Фонд за социалн а сигурнос т	Домакин ства	Други сектор и	Общо за икономик ата		Работо дател	Фонд за социалн а сигурно ст	Домаки нства	Други сектор и	Общо за икономи ката
Сметка „Формиране на дохода“										
139,0				139,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)		139,0			

Сметка „Разпределение на първичния доход“										
					Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)			139,0		139,0
Сметка „Вторично разпределение на дохода“										
		226,0		226,0	Вноски по схеми за социална сигурност (пенсии)		226,0			226,0
		139,0		139,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.6111)		139,0			139,0
		87,0		87,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на домакинствата (D.6131)		87,0			87,0
	210,0			210,0	Пенсии по схеми за социална сигурност (D.6211)			210,0		210,0

3.3.2 Операции за други свързани със заетост пенсионни схеми

- 17.87 При другите свързани със заетост пенсионни схеми пенсионните права на участниците обикновено се записват при тяхното формиране. Доходът от инвестиции, спечелен на база на съществуващите пенсионни права, се записва като разпределен на бенефициерите и реинвестиран от тях в пенсионната схема.
- 17.88 Записването на операциите за схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност е по-опростено, отколкото записването на операциите за схема с предварително определен размер на пенсията.
- 17.89 За двата вида схеми се приема, че съществува пенсионен фонд. При схемата за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност трябва да съществува реален фонд. При пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията може да съществува реален фонд или фондът може да е условен. Ако такъв съществува, той може да е част от същата институционална единица като работодателя, може да е отделна институционална единица с автономна пенсионна схема или може да е част от друга финансова институция – осигурително дружество или пенсионна схема с множество работодатели.

3.3.3 Операции за схемите за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност

- 17.90 Вноската, която прави работодател по дадена схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност от името на наето лице, се третира като част от възнагражденията на наетите лица.
- 17.91 Доходът от инвестиции от натрупаните пенсионни права също се записва като разпределен на домакинствата от пенсионния фонд. Доходът от инвестиции включва лихви и дивиденди плюс разпределен доход от колективни инвестиционни схеми, ако пенсионният фонд притежава дялове в тях. Възможно е пенсионният фонд да притежава имущество и да формира нетен опериращ излишък, който е включен, наред с дохода от инвестиции, като разпределен на бенефициерите на пенсия. В този случай терминът „доход от инвестиции“ включва този източник на доход, ако съществува. Печалбите и

загубите при държането, формирани от инвестирането на натрупаните пенсионни права, не се включват в дохода от инвестиции, но се записват като други изменения поради преоценки.

- 17.92 Част от дохода, разпределен на домакинствата, се използва, за да покрият разходите по управлението на пенсионния фонд. Този разход се представя като продукция на пенсионния фонд и като разход за крайно потребление на домакинствата. Останалата част от разпределения доход се третира като добавки към пенсионните вноски, върнати от домакинствата на пенсионния фонд.
- 17.93 Осигурителните вноски се записват като платени от домакинствата на пенсионния фонд. Общият размер на осигурителните вноски се сформира от фактическите вноски от работодателите като част от възнаграждението на наетите лица, фактическите вноски от наетите лица и евентуално от други физически лица като например физически лица, които преди са участвали в дадена схема, самостоятелно заети и незаети лица, както и пенсионери, и добавките към вноските, посочени в параграф 17.92. За яснота и за по-добро сравняване със схемите с предварително определен размер на пенсията добавките са представени с пълната им стойност. Общите вноски, които домакинствата правят по пенсионния фонд, са нето по същия начин, по който и застрахователните премии са нето, т.е. те представляват общата сума на всички направени вноски минус таксата за обслужване.
- 17.94 Лицата, различни от наети лица, които правят вноски по схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, могат да бъдат самостоятелно заети лица, които участват в схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, или лица, които не са заети, но които участват в схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност по силата на своята професия или предишен трудов статус.
- 17.95 Пенсии към домакинствата от пенсионния фонд се записват като разпределителни операции в „Други социалноосигурителни пенсии“ (D.6221).
- 17.96 Съществува също така операция за услугата, предоставяна от пенсионния фонд (равна на стойността на продукцията на пенсионния фонд), записвана като разход за крайно потребление на домакинствата.
- 17.97 Увеличението на пенсионните права в резултат от излишъка на вноските спрямо плащанията се записва като платено от пенсионния фонд на домакинствата. По същия начин намалението на пенсионните права в резултат от дефицита на вноските спрямо плащанията се записва като плащане от домакинствата на пенсионния фонд. Изменението на пенсионните права пряко засяга нетната стойност на домакинствата, а следователно — и спестяването на сектор „Домакинства“. Тъй като голяма част от увеличението на пенсионните права на участниците в схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и следователно в крайна сметка финансирането на плащанията идва от печалби при държането, които не са включени в добавките към вноските на участниците в схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, корекцията за изменението на пенсионните права за тези физически лица често е отрицателна.

17.98 Корекцията за изменението на пенсионните права, платени от пенсионния фонд на домакинствата, се записва като претенция от домакинствата към пенсионния фонд.

17.99 В таблица 17.3 са представени записите, които са необходими за записване на операциите, свързани със схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност. Тя е по-проста от съответната таблица за схема с предварително определен размер на пенсията, поради липсата на всякакви условни операции.

Таблица 17.3: Сметки за пенсии, дължими по схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност

Използване					Вид сметка и операции	Ресурси				
Работо дател	Пенсионе н фонд	Домакинс тва	Други сектор и	Общо за икономик ата		Работо дател	Пенсионе н фонд	Домак инства	Други сектор и	Общо за икономик ата
Сметка „Производство“										
					Продукция (P.1)		1,4			1,4
Сметка „Формиране на дохода“										
11,0				11,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)					
Разпределение на първичния доход										
					Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)			11,0		11,0
			3,0	3,0	Доход от собственост (D.4)		3,0			3,0
	16,2			16,2	Доход от инвестиции за изплащане във връзка с пенсионни права (D.442)			16,2		16,2
Сметка „Вторично разпределение на дохода“										
		37,3		37,3	Общи пенсионни вноски за сметка на домакинствата		37,3			37,3
		11,0		11,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.6111)		11,0			11,0
		11,5		11,5	Фактически пенсионни вноски за сметка на домакинствата (D.6131)		11,5			11,5
		16,2		16,2	Добавки към пенсионните вноски за сметка на домакинствата (D.6141)		16,2			16,2
		-1,4		-1,4	Такси за обслужване на социалноосигурителните схеми (D.61SC)		-1,4			-1,4

	26,0			26,0	Други социалноосигурителни пенсии (D.6221)			26,0		26,0
<i>Сметка „Използване на дохода“</i>										
		1,4		1,4	Разходи за крайно потребление (P.3)					
	11,3			11,3	Корекция за изменението на пенсионните права (D.8)			11,3		11,3
-11,0	-11,8	25,8	-3,0	0	Спестяване					
Изменения в активите				Финансова сметка			Изменения в пасивите			
					Нето предоставени / нето получени заеми (B.9)	-11,0	-11,8	25,8	-3,0	0,0
		11,3		11,3	Изменение на пенсионните права (F.63)		11,3			11,3
-11,0	-0,5	14,5	-3,0	0,0	Други финансови активи					

- Други потоци, свързани със схемите за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност

17.100 Другите фактори, които засягат промяната в запис в баланса за изменението на пенсионните права, са представени в сметки „Други изменения в активите“. Поспециално правата на бенефициерите по схемата показват печалби или загуби при държането в сметка „Преоценка“, които точно съответстват на тези в активите, държани от пенсионния фонд за покриване на тези задължения.

17.101 Инвестирането на правата по схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност води до печалби или загуби при държането. Те се формират чрез измененията в стойността на активите, държани от пенсионния фонд, и сума, която е точно равна на печалбите и загубите при държането, се определя като увеличение на пенсионните права на бенефициерите. Това се записва в сметка „Преоценка“.

3.3.4 Операции за пенсионни схеми с предварително определен размер на пенсията

17.102 При пенсионни схеми с предварително определен размер на пенсията работодателят запазва отговорността за покриване на пенсионните плащания. Алтернативите, свързани с използването на схеми с множество работодатели или когато държавното управление поема отговорност от името на работодателя, отговарят на определенията, посочени в параграфи 17.76 и 17.77.

17.103 Общата вноска, направена от работодател по пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията от името на негово наето лице, трябва да бъде достатъчна, така че — заедно с всички фактически вноски от наетото лице и като се изключат разходите за управление на схемата — да съответства на увеличението от текущата служба на пенсионните права на наетото лице. Вноската от работодателя се разделя на фактическа и условна част, като последната се изчислява така, че да представлява точно съответствие между всички вноски във фонда, които се прибавят към правата на наетото лице, и текущите разходи за обслужване на тези права.

- 17.104 Вноската от работодателя се изчислява във връзка с пенсионното право, което е спечелено през периода, без оглед на всякакъв доход от инвестиции, спечелен от схемата през същия период, или всякакво свръхфинансиране на схемата. Правото от текущия период е част от възнаграждението на наетите лица, а при невключване на цялата стойност на вноската за сметка на работодателя възнагражденията на наетите лица ще бъдат представени като занижени, а опериращият излишък на работодателя – като завишен. Важно е вноските да продължат да бъдат записвани дори в случай на прекъсване на вноските, когато работодателят не прави фактически вноски, като ползата за работодателя се разглежда като изменение в пасивите между пенсионния фонд и работодателя. В резултат на това нетната стойност и на двамата остава същата, както когато вноските не се записват при прекъсване на вноските, без да се намаляват изкуствено възнагражденията на наетите лица.
- 17.105 При схеми с предварително определен размер на пенсията е възможно да се изисква минимален осигурителен стаж, преди наетото лице да започне да отговаря на условията за получаване на пенсия след пенсиониране. Въпреки този изискуем осигурителен стаж както вноските, така и правата се записват от началото на трудовата заетост, коригирани с фактор, който отразява вероятността наетото лице действително да натрупа изискуемия осигурителен стаж.
- 17.106 Сумата на фактическите и условните пенсионни вноски на работодателите се третира като възнаграждения на наетите лица. Той се записва като използване от работодателя в сметка „Формиране на дохода“ и като ресурс на наетото лице в сметка „Разпределение на първичния доход“.
- 17.107 Увеличението на настоящата стойност на правата на наетите лица, които продължават да работят, и на тези, които вече не правят вноски, но продължават да отговарят на условията за получаване на пенсия в бъдеще, представлява доходът от инвестиции, разпределен на наетите лица. Не се правят удръжки за сума, която може да е финансирана от печалби при държането или на която в действителност не съответстват съществуващи средства. Доходът от инвестиции отговаря на сумата, която категорично е дължима на наетото лице съгласно действащите договорености, като средствата, чрез които работодателят в крайна сметка може да изпълни това задължение, не са от значение за записването му като доход от инвестиции, поне не повече, отколкото средствата, чрез които лихвата или дивидентите действително са финансирани, засягат тяхното записване като доход от инвестиции. Доходът от инвестиции се записва като използване за пенсионния фонд и като ресурс за домакинствата. Той незабавно се реинвестира от домакинствата във фонда и се включва в добавките към пенсионните вноски.
- 17.108 В сметка „Вторично разпределение на дохода“ осигурителните вноски се представят като използване от домакинствата и ресурс за пенсионния фонд. Общият размер на дължимите осигурителни вноски се сформира от фактически и условни вноски от работодателите като част от възнагражденията на наетите лица с изключение на сумата на разходите за управление на пенсионната схема, плюс фактическите вноски от наетите лица и плюс добавките към вноските, посочени в 17.107. Както е обяснено в раздела, посветен на схемите за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, в сметките се представя цялата стойност на вноските и добавките към вноски с компенсираща позиция, която представлява дължимата такса за обслужване. Действително платената сума е числото на нетните вноски.

- 17.109 Пенсиите за домакинствата от пенсионната схема се записват в сметка „Вторично разпределение на дохода“. Когато плащанията се разглеждат като анюитет, тук се представят плащанията на анюитета, а не еднократните суми, дължими към момента на пенсиониране.
- 17.110 В сметка „Използване на дохода“ се записва заплащането на услугата, предоставена от пенсионния фонд, равна на стойността на продукцията на пенсионния фонд плюс продукцията на предприятията, управляващи анюитети, закупени с пенсионни права. Това е използване за домакинствата и ресурс за пенсионния фонд.
- 17.111 Също в сметка „Използване на дохода“ има запис, който представя увеличението на пенсионните права, предизвикано от предоставянето на допълнителни пенсионни права от работодателя, от една страна, минус намалението от плащанията за получаване, от друга. Тази сума се записва като ресурс за домакинствата и като използване за пенсионния фонд. Обосновката за това е, че тъй като това изменение на пенсионните права засяга пряко нетната стойност на домакинствата, то следва да бъде включено в спестяването на сектор „Домакинства“.
- 17.112 Сумата в сметка „Използване на дохода“, платена от пенсионния фонд на домакинствата, се представя във финансовата сметка като изменение в активите на домакинствата спрямо пенсионния фонд.
- 17.113 Възможно е и други организации, като например профсъюз, да управляват пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията за своите членове, която във всички отношения е паралелна на пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията на работодателя. Спазва се абсолютно същото записване с изключение на това, че препратките към работодателя следва да се разбират като препратки към ръководителя на схемата, а препратките към наетото лице – като препратки към участника в схемата.
- 17.114 С цел да илюстрира записването на операциите, свързани с пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията, в таблица 17.4 е представен цифров пример. Условно начислените суми са представени с удебелен шрифт, а тези, които са резултат от пренасочване – в курсив.

Таблица 17.4: Сметки за пенсии, дължими по схема с предварително определен размер на пенсията

Използване					Вид сметка и операции	Ресурси				
Работо дател	Пенсионе н фонд	Домакинс тва	Други сектор и	Общо за икономик ата		Работо дател	Пенсионе н фонд	Домак инства	Други сектори	Общо за икономик ата
Сметка „Производство“										
					Продукция (P.1)		0.6			0.6
Сметка „Формиране на дохода“										
10,0				10,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)					
4.1				4.1	Условни пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1221)					
Сметка „Разпределение на първичния доход“										
					Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1211)			10,0		10,0
					Условни пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.1221)			4.1		4.1
			2,2	2,2	Доход от собственост (D.4)		2,2			2,2
	4,0			4,0	Доход от инвестиции за изплащане във връзка с пенсионни права (D.442)			4,0		4,0
Сметка „Вторично разпределение на дохода“										
		19,0		19,0	Общо пенсионни вноски за сметка на домакинствата		19,0			19,0
		10,0		10,0	Фактически пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.6111)		10,0			10,0
		4.1		4.1	Условни пенсионни вноски за сметка на работодателите (D.6121)		4.1			4.1
		1,5		1,5	Фактически пенсионни вноски за сметка на домакинствата (D.6131)		1,5			1,5
		4,0		4,0	Добавки към пенсионните вноски за сметка на домакинствата (D.6141)		4,0			4,0
		-0.6		-0.6	Такси за обслужване на социалноосигурителните схеми (D.61SC)		-0.6			-0.6
	16,0			16,0	Пенсии по схеми за социална сигурност (D.6211)			16,0		16,0
Сметка „Използване на дохода“										

		0.6		0.6	Разходи за крайно потребление (P.3)					
	3			3	Изменение на пенсионните права (D.8)			3		3
-14,1	-1,2	17,5	-2,2	0	Спестяване					
Изменения в активите				Финансова сметка			Изменения в пасивите			
					Нето предоставени / нето получени заеми (B.9)	-14.1	-1,2	17,5	-2,2	0
		3		3	Изменение на пенсионните права (F.63)		3			3
	4.1			4.1	Претенции на пенсионния фонд към работодателя (F.64)	4.1				4.1
-10,0	-2.3	14,5	-2,2	0	Други финансови активи					

- 17.115 Актюерските изчисления показват, че увеличението на пенсионните права, което е резултат от текущата служба, т.е. нетната сума на допълнителните пенсионни права, които са „спечелени“ през въпросната година, е 15. Домакинствата (притежатели на полици/наети лица) внасят 1,5. Следователно работодателят е задължен да осигури 13,5. Освен това разходът за управление на схемата е оценен на 0,6. Следователно работодателят следва да предостави общо 14,1. В действителност той внася 10, така че останалите 4,1 представляват условна вноска. Продукцията в размер на 0,6 се включва в сметка „Производство“, а потреблението на тази услуга се отчита в сметка „Използване на дохода“. Вноските от работодателя са показани като използване за работодателя в сметка „Формиране на дохода“ и като ресурс за домакинствата в сметка „Разпределение на първичния доход“.
- 17.116 В сметки „Разпределение на първичния доход“ се представя доходът от собственост. Увеличението на пенсионните права от минала служба поради развиването на сконтовия фактор, тъй като пенсионирането е наближило с една година, е 4. Това е представено като условен поток на доход от собственост от пенсионния фонд към домакинствата. Същевременно пенсионният фонд действително печели 2,2 от доход от инвестиции на фондовете, които управлява. Следователно на този етап има дефицит от 1,8 в ресурсите на пенсионния фонд, но той не е представен в текущите сметки.
- 17.117 В сметки „Вторично разпределение на дохода“ са представени плащанията от домакинствата към пенсионния фонд. Това може да се разглежда по един от следните два начина. Първо, сумата на вноските, заплащани от домакинствата, следва да бъде равна на увеличението на правата, дължащо се на текуща служба (15), плюс това, което идва от доход върху минали права (4), или общо 19. Второ, действително платените суми са 10, получени като действителни вноски от работодателите, 4,1 като условни вноски, 1,5 от собствени вноски на домакинствата, добавки към вноски в размер на 4, минус такса за обслужване от 0,6 — отново общо 19.
- 17.118 В сметка „Използване на дохода“, както и закупуването на таксата за обслужване като част от разходите за крайно потребление на домакинствата, изменението на пенсионните права е представено като използване за пенсионния фонд и ресурс за домакинствата. В този пример сумата на вноските за сметка на домакинствата в размер на 19 се съпоставя с пенсиите в размер на 16. Следователно има увеличение на пенсионните права в размер на 3, което се дължи на домакинствата.
- 17.119 Домакинствата имат спестявания в размер на 17,5, от които 3 е увеличението на техните пенсионни права. Това означава, че те са придобили други финансови активи (или са намалили пасивите) с 14,5. Това число е разликата между получените плащания (16) и фактическите вноски на домакинствата в размер на 1,5.
- 17.120 Във финансовата сметка на пенсионния фонд числото 4,1, което е условната вноска, е представено като претенция на администратора на схемата към работодателя. Съществува претенция на домакинствата към пенсионния фонд за изменението в пенсионните права в размер на 3. Освен това пенсионният фонд или понижава финансовите активи, или увеличава пасивите с 2,3 — числото, което съответства на разполагаемия доход без елемента на условна вноска от работодателя.

4. ДОПЪЛНИТЕЛНА ТАБЛИЦА ЗА ПЕНСИОННИТЕ СХЕМИ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

4.1 Съставяне на допълнителната таблица

- 17.121 Допълнителната таблица (таблица 17.5) за пенсионните схеми в социалното осигуряване предоставя рамка за изготвяне и представяне на съпоставими данни за баланса, операциите и други потоци на всички видове пенсионни права от гледна точка на длъжника (ръководител на схемата), както и на кредитора (домакинството). Таблицата обхваща също така данните за наличностите и потоците, които не са изцяло записани в основните национални сметки за определени пенсионни схеми като нефинансирани схеми на държавното управление с предварително определен размер на пенсията, при които държавното управление е ръководител на схемата, и пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност.
- 17.122 Допълнителната таблица обхваща пенсионната част на социалното осигуряване, свързана само с пенсии за старост, включително онези пенсии, които са платени преди нормалната пенсионна възраст. В таблицата не са включени социалното подпомагане, здравното осигуряване и осигуряването за дългосрочни грижи, нито отделно осигуряване за отпуск по болест и нетрудоспособност. Не са включени така също индивидуалните застрахователни полици. На практика обаче може да не е приложимо или да не е достатъчно важно да бъдат напълно отделени социалноосигурителните елементи, които не са пенсии. Може елементите на социално подпомагане в рамките на пенсионните схеми, които обикновено се организират като социално осигуряване, да не са отделими, и така да попадат в допълнителната таблица.
- 17.123 Правата за преживели лица (например съпруги/съпрузи на издръжка, деца и сираци), както и плащания като тези за нетрудоспособност и инвалидност, се включват в допълнителната таблица, когато са неразделна част от пенсионната схема.
- 17.124 Всички елементи на допълнителната таблица се записват без удръжки за данъчно облагане, допълнителни осигурителни вноски или такса за обслужване, свързана с пенсионната схема.

Таблица 17.5: Допълнителна таблица за пенсионни схеми в социалното осигуряване

Взаим отно шени я	Ред №	Записване	Основни национални сметки						Извън основните национални сметки		Общо пенсионн и схеми	Насрещн и данни: Пенсион ни права на нерезиде нтни домакинс тва ⁴⁾	
		Ръководител на схемата	Различен от сектор „Държавно управление“			Сектор „Държавно управление“							
			Схеми за пенсионн и плащани я в зависимо ст от постигна тата доходнос т	Схеми с предвари телно определе н размер на пенсията и други ¹⁾ схеми за пенсионн и плащани я, които не зависят от постигна тата доходнос т	Общо	Схеми за пенсион ни плащани я в зависимо ст от постигна тата доходнос т	Схеми с предварително определен размер на пенсията за наетите лица от сектор „Държавно управление“ ²⁾			Пенсион ни схеми в рамките на социална та сигурнос т			
							Класифи цирани във финансов и предприя тия	Класифи цирани в сектор „Държав но управлен ие“ 3)	Класифи цирани в сектор „Държав но управлен ие“				
													Колона №
		Начален баланс											
	1	Пенсионни права											
		Изменения в пенсионните права поради операции											
Σ 2.1 до 2.4	2	Увеличение на пенсионните права вследствие на осигурителни вноски											
	2.1	Фактически осигурителни вноски за сметка на работодателя											
	2.2	Условни осигурителни вноски за сметка на работодателя											
	2.3	Фактически осигурителни вноски за сметка на домакинството											
	2.4	Добавки към осигурителните вноски за сметка на домакинството ⁵⁾											
	3	Друго (актюерско) изменение на пенсионните права в пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност											

	4	Намаление на пенсионните права вследствие на плащане на пенсии										
2 + 3 - 4	5	Изменения в пенсионните права вследствие на осигурителни вноски и пенсии										
	6	Трансфери на пенсионни права между схеми										
	7	Изменения в пенсионните права вследствие на реформи на пенсионната схема										
		Изменения в пенсионните права поради други потоци										
	8	Изменения в правата поради преоценки ⁶⁾										
	9	Изменения в правата поради други изменения в обема ⁶⁾										
		Краен баланс										
1+ Σ 5 до 9	10	Пенсионни права										
		Свързани показатели										
	11	Продукция										

1) Такива други схеми за пенсионни плащания, които не зависят постигнатата доходност, често описвани като хибридни схеми, се характеризират както с елемент на предварително определен размер на пенсията, така и с елемент на пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност. 2) Схеми, организирани от сектор „Държавно управление“ за неговите наети понастоящем и в миналото лица. 3) Това са неавтономни схеми с предварително определен размер на пенсията, при които пенсионните права са записани в основните национални сметки. 4) Насрещните данни за нерезидентни домакинства се посочват отделно само когато пенсионните взаимоотношения със сектор „Останал свят“ са значителни. 5) Тези добавки представляват възвръщаемостта на претенциите на членовете към пенсионните схеми както чрез доход от инвестиции на активите на схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, така и за схеми с предварително определен размер на пенсията чрез развиване на приложения сконтов фактор. 6) По-подробна разбивка на тези позиции трябва да бъде посочена в колони Ж и З въз основа на примерни изчисления, направени за тези схеми. Клетките, маркирани с ■, не са приложими; клетките, маркирани с ■■■, ще съдържат различни данни от основните национални сметки.

4.1.1 Колоните на таблицата

- 17.125 Колоните на таблицата се отнасят до три различни групи пенсионни схеми, както следва:
- (1) по вид записване в пенсионните схеми — изцяло записани в основните национални сметки (колони А—Е) и такива, правата по които се записват само в допълнителната таблица (колони Ж и З);
 - (2) по вид ръководител на схемата — различни от сектор „Държавно управление“ (колони А—В) и пенсионни схеми на сектор „Държавно управление“ (колони Г—З); пенсионните схеми, в това число социалната сигурност, класифицирани в сектор „Държавно управление“, са посочени в колони Г, Е, Ж и З; и
 - (3) по вид пенсионна схема — схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност (колони А и Г) и схеми с предварително определен размер на пенсията (колони Б и Д—Ж).
- 17.126 По-голямата част от бенефициерите по пенсионни схеми са резидентни домакинства. В някои държави броят на нерезидентните домакинства, които получават пенсии, може да бъде значителен. В такъв случай се добавя колона Й, за да се посочи общата сума за нерезидентните домакинства.
- 17.127 Решението за записване на пенсионните права по нефинансирана свързана със заетост пенсионна схема с предварително определен размер на пенсията, при която държавното управление е ръководител на схемата, в стандартните национални сметки или само в допълнителната таблица зависи от характера на схемата с предварително определен размер на пенсията. Водещият принцип за включване в националните сметки е доколко схемата е близка до националната пенсионна схема в рамките на социалната сигурност.
- 17.128 Съществува голямо разнообразие от схеми в ЕС, а включването на всички схеми би довело до непоследователност при записването. По тази причина правата по нефинансираните свързани със заетост схеми с предварително определен размер на пенсията, при които държавното управление е ръководител на схемата, се записват само в допълнителната таблица. Това оказва влияние върху метода на изчисление в основните национални сметки на условните осигурителни вноски по тези схеми за сметка на работодателя.
- 17.129 Пенсионните схеми се класифицират още според ръководителя на схемата на такива с ръководители от държавното управление и такива с ръководители, различни от държавното управление. Определението за ръководител на схемата е посочено в 17.75.
- 17.130 Някои пенсионни схеми на работодателите имат смесено членство, например включващо както наети лица от държавното управление, така и наети лица от държавни корпоративни предприятия, а много пенсионни схеми са замразили членството на участници, които са се преместили при други работодатели. Фактът, че в дадена схема има малък дял на наети лица извън държавното управление, не следва да пречи схемата да бъде описана като такава с ръководител на схемата от държавното управление.

- 17.131 Схемите с предварително определен размер на пенсията, финансирани от сектор „Държавно управление“ за неговите собствени наети лица, са представени в колони Д и Е. В колона Д са представени схемите, управлявани от корпоративно предприятие - пенсионен фонд или осигурително дружество, а в колона Е — тези, управлявани от самия сектор „Държавно управление“. Схемите на държавното управление за неговите собствени наети лица, когато пенсионните права не се включват в основните национални сметки, са представени в колона Ж. Следователно сумата от колони Г, Д, Е и Ж показва общата отговорност на държавното управление за пенсионните права за неговите собствени наети лица.
- 17.132 Според вида на схемата пенсионните схеми се класифицират на схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност (колони А и Г) и пенсионни схеми с предварително определен размер на пенсията (колони Б, Д, Е и Ж). Колона З се отнася за пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност.

4.1.2 Редовете на таблицата

- 17.133 Редовете на таблицата се отнасят до позициите от баланса, операциите и другите потоци, свързани с пенсионни права по схемите, включени в допълнителната таблица, и са представени в таблица 17.7. Има съгласуване на началната наличност на пенсионни права по тези схеми в началото на периода и крайната наличност на пенсионни права в края на периода, като се вземат предвид всички операции и други потоци през периода. За схемите, записани в колони Ж и З, наличностите от пенсионни права не се записват в основните национални сметки, но много от операциите се записват в основните национални сметки.

Таблица 17.7: Редове на допълнителната таблица за пенсионни схеми в социалното осигуряване

Ред №	
	Начален баланс
1	Пенсионни права
	Изменения в пенсионните права поради операции
2	Увеличение на пенсионните права вследствие на осигурителни вноски
2.1	Фактически осигурителни вноски за сметка на работодателя
2.2	Условни осигурителни вноски за сметка на работодателя
2.3	Фактически осигурителни вноски за сметка на домакинството
2.4	Добавки към осигурителните вноски за сметка на домакинството ¹⁾
3	Друго (актюерско) увеличение на пенсионните права в пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност
4	Намаление на пенсионните права вследствие на плащане на пенсии
5	Изменения в пенсионните права вследствие на осигурителни вноски и пенсии
6	Трансфери на пенсионни права между схеми
7	Изменения в пенсионните права вследствие на реформи на пенсионната схема
	Изменения в пенсионните права поради други икономически потоци
8	Изменения в правата поради преоценки ²⁾
9	Изменения в правата поради други изменения в обема ²⁾
	Краен баланс
10	Пенсионни права
	Свързани показатели
11	Продукция

1. Тези добавки представляват възвръщаемостта на претенциите на членовете към пенсионните схеми както чрез доход от инвестиции на активите на схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност, така и за схеми с предварително определен размер на пенсията чрез развиване на приложения сконтов фактор.
2. По-подробна разбивка на тези позиции трябва да се посочи в колони Ж и З въз основа на примерни изчисления, направени за тези схеми (вж. параграфи 17.158—17.160).

4.1.2.1 Начален и краен баланс

- 17.134 На ред 1 се представя началната наличност от пенсионни права, която е абсолютно равна на крайната наличност от предходния отчетен период. На ред 10 се представя съответната крайна наличност от пенсионни права в края на отчетния период.

4.1.2.2 Изменения в пенсионните права поради операции

- 17.135 Фактическите осигурителни вноски за сметка на работодателя и на наетото лице се записват в редове 2.1 и 2.3, както в основните национални сметки. При някои пенсионни схеми, особено пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност, е необходимо да се направи разграничение между фактическите осигурителни вноски, свързани с пенсии, от осигурителните вноски, свързани с други социални рискове, като например безработица.
- 17.136 При пенсионните схеми с предварително определен размер на пенсията условните осигурителни вноски за сметка на работодателя обикновено се измерват като балансиращата статия — всички изменения в правата през годината, които не са включени в други редове на таблицата, се включват в ред 2.2. Този ред обхваща също така всички „последници от опита“, когато наблюдаваният резултат от допусканията за моделиране на пенсиите (процент на растеж на заплатите, темп на инфлацията, сконтов фактор) се различава от приетите равнища. При схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност на този ред се записват нули.
- 17.137 В ред 2.4 се представя спечеленият или условно начислен доход от собственост по схемите, който се насочва чрез сектор „Домакинства“ или сектор „Останал свят“. Следва да се отбележи, че за всички схеми с предварително определен размер на пенсията, в това число социалната сигурност, било то финансирани, или нефинансирани, този доход от собственост е равностоеен на развиването на сконтовия фактор. С други думи, стойността е равна на времената на сконтовия фактор на пенсионните права в началото на отчетния период.
- 17.138 Някои от записите в редовете на колони Ж и З, по-специално фактическите вноски, направени от работодателите и от наетите лица, се включват в основните национални сметки, въпреки че правата и изменението в правата не се включват. Други записи в колони Ж и З, посочени само в допълнителната таблица, са шриховани в таблицата и обяснени по-долу.
- 17.139 Условната вноска за сметка на работодателите за тези схеми на държавното управление, за които правата са посочени в колона Ж, но не и в основните национални сметки, изисква специално внимание. В основните национални сметки условните вноски следва да се оценяват въз основа на актюерски изчисления. Само в случаите, в които при актюерските изчисления не може да се постигне достатъчно равнище на надеждност, са възможни други два подхода за оценяване на условните пенсионни вноски за сметка на работодателите от държавното управление, а именно:
- (1) въз основа на разумен процент от работната заплата, платена на наетите понастоящем лица, или

- (2) като равни на разликата между дължимите текущи плащания и дължимите фактически вноски (както от наетите лица, така и от държавното управление в качеството му на работодател).

Позициите за добавки към осигурителните вноски за сметка на домакинствата и другите изменения в правата се представят на същата база, както и за частните схеми.

- 17.140 Позиция, изчислена на същата актюерска база по отношение на социалната сигурност, се представя на ред 3 като „друго (актюерско) натрупване на пенсионни права във фондове за социална сигурност“. По този начин тя се разграничава от условните осигурителни вноски за сметка на работодателите.
- 17.141 Като се има предвид, че в допълнителната таблица се представят напълно измененията в пенсионните права през отчетния период, необходимо е да се въведе специален ред, касаещ случая, при който фактическите осигурителни вноски в пенсионната схема в рамките на социалната сигурност не са на актюерска основа и следователно има условна вноска, която не е отговорност на никой работодател. Тези условни операции на пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност се представят в ред 3 като друго актюерско увеличение на пенсионните права в пенсионните схеми в рамките на социалната сигурност. Записите в този ред могат да бъдат положителни или отрицателни — отрицателните случаи се наблюдават в пенсионна схема в рамките на социалната сигурност, при която сконтовият фактор е по-висок от вътрешния процент на възвръщаемост на схемата. Вътрешният процент на възвръщаемост на една пенсионна схема е сконтовият фактор, с който се изравняват настоящата стойност на направените фактически вноски и сконтираната стойност на пенсионните права, които са начислени чрез тези вноски. Отрицателни записи се наблюдават, когато например вноските са били увеличени над актюерски изискваното равнище, за да се финансира краткотраен касов дефицит.
- 17.142 Ред 3 не представлява касови трансфери от приходите от данъци и би бил записан в стандартните сметки като текущи трансфери между единици на държавното управление, ако не оказват въздействие върху пенсионните права. В някои държави от ЕС държавните управления извършват трансфери към пенсионни схеми, които увеличават пенсионните права (например когато се извършват трансфери за определени социални групи, които не могат директно да правят вноски), което означава, че сумите следва да бъдат имплицитно включени в числото на този ред, изчислено като разлика.
- 17.143 Разликите в отчетния период, които се срещат между приетия и действителния ръст на работната заплата (т.е. частта от растежа на заплатите, основана на „последници от опита“ или „последници от актюерски допускания“ при моделиране), трябва да се отразят в операциите (условни осигурителни вноски за сметка на работодателя), заедно с всички други последници от опита.
- 17.144 В ред 3 се включват всички „последници от опита“, които се наблюдават при пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност, като наблюдаваният резултат от допусканията при моделиране на пенсиите (процент на растеж на работната заплата, темп на инфлацията, сконтов фактор) през която и да било отделна година се различава от приетите равнища.

- 17.145 Ред 4 представя пенсиите, които са платени през отчетния период. Плащането на пенсии има ефекта на „уреждане“ на част от пенсионните права, включени в началната наличност в ред 1.
- 17.146 На ред 5 се представят измененията в пенсионните права вследствие на вноски и плащания. Той представлява сбор на ред 2 и ред 3 минус ред 4. Тази сума по балансираща статия, измерена от нефинансовите сметки, е равна на измереното от финансовите сметки.
- 17.147 Една от характеристиките на променящата се пенсионна среда е увеличаващата се възможност за „преносими пенсии“, така че едно лице, което сменя работата си, да може да прехвърли пенсионното право от предишния работодател към такова при новия работодател. Когато това става, пенсионното право на въпросното домакинство остава незасегнато, но между двете пенсионни схеми се осъществява операция, тъй като новата поема пасива на предишната. Освен това има и насрещна операция в някои активи, за да се покрият тези пасиви.
- 17.148 Ако държавното управление поеме отговорността за предоставяне на пенсия на наетите лица в единица, различна от държавното управление, посредством изрична операция, всяко плащане от единицата, различна от държавното управление, следва да се записва като предплатени осигурителни вноски (F.89). Този вид договореност е разгледана допълнително в параграфи 20.276—20.278.
- 17.149 Когато дадена единица поема отговорността за пенсионни права от друга единица, в ред 6 се записват две операции. Първо, извършва се трансфер на пенсионни права от първоначалната пенсионна схема към новата пенсионна схема. Второ, може да има трансфер в брой или други финансови активи за компенсиране на новата пенсионна схема. Възможно е стойността на трансфера във финансови активи да не е точно равна на стойността на прехвърлените пенсионни права. В този случай е необходим трети запис в операциите по капиталови трансфери, за да бъдат отразени правилно измененията в нетната стойност на въпросните две единици.
- 17.150 Работодателите във все по-голяма степен реформират пенсионните схеми, които управляват, в отговор на демографски и други фактори. Реформите могат да бъдат под формата на промяна във формулата за плащане, промяна във възрастта за пенсиониране или промяна в други условия на схемата.
- 17.151 Единствено влезлите в сила пенсионни реформи водят до записване в националните сметки, в приблизителните оценки на пенсионните права през годината на влизане в сила и впоследствие — в наблюдаваните потоци. Обявяване от страна на работодателя на неговото намерение да предприеме пенсионна реформа не е достатъчно основание за въвеждане на последиците от реформата в данните на националните сметки.
- 17.152 В някои случаи на реформа работодателят избира да не променя предоставените права на съществуващите членове и прилага реформираните договорености само към бъдещото придобиване на допълнителни права. В този случай няма да има незабавно въздействие върху текущите пенсии. Въздействието ще бъде наблюдавано в бъдещите мерки, свързани с пенсиите, в съответствие с подхода на начисление до момента.

- 17.153 В някои случаи обаче работодателят решава да прави реформи, които засягат начислените до момента права за съществуващите членове, например общо увеличение на възрастта за пенсиониране за всички членове. Този вид реформи променят наличността от пенсионни права през годината, в която влязат в сила. Този ефект трябва да бъде отчетен като поток. Той може да е много голям, защото засяга текущите и бъдещите пенсионни права.
- 17.154 Измененията на пенсионните права се записват като операции по следния начин:
- а) ако правата по една пенсионна схема са включени в основните национални сметки и работодателят се съгласи да измени условията на пенсионните права чрез преговори със засегнатото наето лице, това изменение се записва като операция в основните национални сметки (в условните осигурителни вноски за сметка на работодателя);
 - б) ако правата по една пенсионна схема не са записани в основните национални сметки и работодателят се съгласи на изменение в условията на пенсионните права чрез преговори със засегнатите наети лица, това изменение се записва като операция в допълнителната таблица;
 - в) в случай на социална сигурност, ако измененията на пенсионните права са одобрени от парламентарните органи, това се записва в допълнителната таблица като договорено.
- 17.155 Измененията в пенсионните права, които са наложени без преговори, се записват като други изменения в обема на активите.
- 17.156 Измененията в начислените до момента права, произхождащи от минала служба, се записват като капиталови трансфери.
- 17.157 Ред 7 представя въздействието на реформите на структурите на пенсионната схема върху правата, свързани с минала служба.

4.1.2.3 Изменения в пенсионните права поради други икономически потоци

- 17.158 В редове 8 и 9 се отчитат другите потоци като преоценки и други изменения в обема, свързани с пенсионни схеми в социалното осигуряване. Таблица 17.8 илюстрира другите потоци, разделени на преоценки и други изменения в обема.
- 17.159 Преоценките се дължат на изменения в ключови примерни допускания в актюерските изчисления. Тези допускания са скontoвият фактор, процентът на работната заплата и темпът на инфлация. Последиците от опита не се включват, освен когато не е възможно те да бъдат идентифицирани отделно. Другите изменения в актюерските оценки е вероятно да се записват като други изменения в обема на активите. Последиците от измененията в цената вследствие на инвестиране на правата се записват като преоценки, което се включва в сметка „Преценка“.
- 17.160 Когато демографските допускания, използвани в актюерските изчисления, се променят, те се записват като други изменения в обема на активите.

Таблица 17.8: Други потоци като преоценки и други изменения в обема на активите

Преоценки

Изменения в приетия сконтов фактор

Изменения в приетото развитие на работната заплата

Изменения в приетото развитие на цените

Други изменения в обема на активите

Изменения в демографските допускания

Други изменения в обема на активите

4.1.2.4 Свързани показатели

17.161 Финансовите услуги, произведени от всички пенсионни схеми, се записват като платени от членовете на схемата, така че разходите на пенсионните схеми не се записват като междинно потребление на работодателя, който управлява схемата. Съответно на диаграма 17.1 финансовите услуги са представени отделно от осигурителните вноски. Представянето на финансовите услуги по този начин означава, че числата, които са посочени като вноски, получени от наетите лица от техните работодатели, са абсолютно същите като онази част от вноските, която е платена от наетите лица на пенсионната схема. Освен това не е необходимо да се показва кой елемент от осигурителните вноски покрива таксата за обслужване. Това е добавката към вноската за сметка на домакинствата по схема за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност и вноската или от работодателите, или от домакинствата по схема с предварително определен размер на пенсията.

Тъй като за всички пенсионни схеми на работодателя се записва продукция, която членовете на схемата употребяват, ред 11 представя продукцията по вид схема.

Диаграма 17.1: Пенсионни права и техните изменения

	Вноски (фактически, условни (от които: доход от собственост) (редове 2 и 3)	Пенсии (ред 4)	
		Финансови услуги	
	Други потоци (преоценки, други изменения в обема) (редове 8 и 9)	Изменения в пенсионните права (поради операции и други икономически потоци)	
Пенсионни права в началото			Пенсионни права

на периода (ред 1)		в края на периода (ред 10)
Наличност към t_0	Операции и други потоци между t_0 и t_1	Наличност към t_1

Тази диаграма е изготвена единствено за илюстрация и не следва да се отдава специално значение на размера на различните клетки.

4.2 Актюерски допускания

4.2.1 Начислени до момента права

- 17.162 Пенсионните права в националните сметки се измерват на брутна основа. Не се вземат предвид никакви активи или натрупани осигурителни вноски при изготвянето на който и да било вид нетни права. Обхванати са единствено пенсионните права, които са следствие от фактически и бъдещи пенсии.
- 17.163 Понятието за натрупания до момента пасив е подходящо за целите на националните сметки. То включва настоящата стойност на пенсионните права, произтичащи от вече начислени пенсионни права. Например то покрива пенсионните права, придобити от наетите понастоящем лица, включително отложените пенсионни права, и оставащите пенсионни права на съществуващите пенсионери.
- 17.164 Както за всички данни на националните сметки, данните се измерват ex-post, тъй като те включват само текущите стойности на правата, които произтичат от начислените пенсионни права към датата на баланса. Методът се основава на подлежащи на наблюдение минали събития и операции, като например членство в пенсионната схема и платени вноски. Тези ex-post мерки обаче също се основават на редица допускания в процеса на моделиране. Правят се оценки за вероятността настоящите вносителите да починат или да придобият увреждания, преди да достигнат пенсионна възраст. Мерките също така отразяват бъдещи изменения в потока на плащане поради влизането в сила на законодателство преди годината, за която се изчисляват пенсионните права. И накрая, методът изисква някои важни допускания за бъдещото развитие, особено по отношение на сконтовия фактор за бъдещите пенсионни плащания.

4.2.2 Сконтов фактор

- 17.165 Сконтовият фактор, който се прилага към приблизителни оценки на бъдещите пенсионни плащания в случай на начислени до момента права, е едно от най-важните допускания, които трябва да бъдат направени при моделирането на пенсионните схеми, тъй като неговото натрупано въздействие в продължение на много десетилетия може да бъде много голямо. Сконтовият фактор от избран подход може да се промени с времето, което ще доведе до преоценки в сметките.
- 17.166 Сконтовият фактор може да се разглежда като еквивалентен на очаквания безрисков процент на възвръщаемост на активите, държани от дадена пенсионна схема. В случай на пенсионни права за плащане в бъдеще сконтовият фактор може да се разглежда и като стойност на капитала в смисъл, че бъдещите плащания трябва да се финансират от държавното управление чрез обичайните източници:

- а) нетни придобивания на пасиви като заеми и дългови ценни книжа;
- б) нетни продажби на активи; и
- в) приходи на държавното управление.

Сконтовият фактор може да бъде получен от тази стойност на финансирането.

- 17.167 Сконтовият фактор следва да бъде безрисков фактор. В текста по-долу са представени някои критерии за идентифициране на подходящи фактори. Сконтовият фактор върху висококачествени облигации на държавното управление и висококачествени корпоративни облигации, например с рейтинг „ААА“, са подходящи като ориентир. Доходите от висококачествените корпоративни облигации се използват единствено, когато пазарите са достатъчно големи. Облигациите трябва да имат остатъчен падеж от същия порядък, както и пенсионните права. Препоръчва се използването на сконтов фактор, основан на дългосрочен падеж, като за „дългосрочен“ се приема период от 10 години или повече. За изглаждане на времевите серии на сконтовия фактор може да се приложи средна за няколко години стойност на сконтовия фактор, свързана с продължителността на икономическия цикъл. Допусканията за сконтовия фактор и бъдещото развитие на работната заплата следва да бъдат последователни. От държавите-членки се изисква да предоставят елементите, с които се доказва валидността на сконтовия фактор, използван за пенсионните права, в контекста на различните критерии, посочени по-горе.
- 17.168 Трябва да се използва един и същ сконтов фактор за всички пенсионни схеми, при които държавното управление е ръководител на схемата (в това число пенсионни схеми в рамките на социалната сигурност), на всяко едно равнище на държавното управление, тъй като желаният резултат следва да се доближава до безрисковите доходи.

4.2.3 Растеж на работната заплата

- 17.169 Пенсионните схеми с предварително определен размер на пенсията често прилагат формула към работната заплата на членовете си, било то крайна заплата, средна сума за определен брой години или доходи, получени през целия живот, за да определят равнището на пенсията. Крайните платени пенсии са повлияни от средния растеж на заплатата на членовете, особено чрез повишения и напредване в кариерата.
- 17.170 Следователно е целесъобразно да се вземе предвид какви допускания се правят за бъдещото развитие на работната заплата. Приетото дългосрочно развитие на работната заплата следва да отговаря на наблюдавания сконтов фактор. В дългосрочен план двете променливи са зависими една от друга.
- 17.171 В счетоводната професия се използват два актюерски метода за измерване на въздействието от увеличението на работните заплати. При задължението за начисляване на плащанията (ЗНП - *accrued benefit obligation, ABO*) се записват единствено плащанията, които действително са начислени до момента. То представлява сумата, с която наетото лице може да си тръгне, ако напусне фирмата утре, и може да бъде база за оценяване на нетната стойност на дадено лице в случай на уреждане при развод например.

- 17.172 Задължението за планиране на плащанията (ЗПП - *projected benefit obligation, PBO*) е по-предпазлива мярка, що се отнася до това какво може да бъде евентуалното равнище на правото. За едно физическо лице чрез ЗПП се правят допускания за броя на неговите евентуални повишения в бъдеще и съответно се изчислява неговата крайна заплата. След това, ако лицето в действителност е работило 20 от очакваните 40 години, крайната заплата се разделя на две и пенсионното право се изчислява за физическото лице, както ако това е неговата текуща заплата. Докато ЗНП на едно физическо лице се увеличава поетапно успоредно с неговите повишения, ЗПП се увеличава устойчиво с течение на времето. За физическото лице ЗПП винаги е по-високо от ЗНП до момента на пенсионирането, когато ЗНП се изравнява със ЗПП.
- 17.173 Въздействието на увеличението на работната заплата трябва да бъде отразено в операциите, тъй като предоставянето на увеличение на заплатата представлява съзнателно икономическо решение, взето от работодателя. Освен това като концепция подходите на ЗНП и ЗПП в дългосрочен план водят до записване на едни и същи операции, дори и осъществяването във времето на тези операции да се различава в зависимост от демографските особености на схемата.
- 17.174 Измененията в допусканията за бъдещите изменения в работната заплата, които обикновено се правят на няколко години в отговор на общо преразглеждане на допусканията за моделиране на пенсиите или вследствие на значително реструктуриране на трудовата сила, се записват като други потоци (преоценки).
- 17.175 На практика се наблюдават редица възможни варианти при прилагането на методите на ЗНП и ЗПП в зависимост от начина, по който се третираат последиците от цените и заплатите.
- 17.176 Един важен фактор е третирането на договореностите за индексирание на пенсиите, въз основа на които пенсията, която следва да бъде платена, ще бъде увеличена в съответствие с растежа на номиналната заплата след пенсионирането.
- 17.177 С оглед на важността на последиците от заплатите се препоръчва изборът на подход на ЗНП или ЗПП да зависи от основната формула на плащанията в пенсионната схема. Когато тази формула включва, косвено или изрично, коефициент за увеличения на заплатите (преди или след пенсиониране), тогава се възприема подхода на ЗПП. Когато такъв коефициент липсва, се използва подходът на ЗНП.

4.2.4 Демографски допускания

- 17.178 Бъдещите пенсионни плащания са предмет на демографски последици от гледна точка на баланса на възрастта/пола на членовете и продължителността на техния живот. Демографските таблици са широко използвани в моделирането на пенсионните и животозастрахователните схеми.
- 17.179 В случая на свързани със заетост пенсионни схеми членството в схемата е добре определено и следователно данните по принцип следва да са налични. В случай на схеми за социална сигурност се използват общите данни за населението, ако няма налични конкретни данни за членството в схеми за социална сигурност

- 17.180 При използването на таблиците за продължителността на живота, познати още като таблици за смъртността, се предпочитат таблици по полове и по групи наети лица. Ако е възможно, групата на членовете, които получават пенсия за нетрудоспособност, следва да се моделира с различни допускания за продължителност на живота.
- 17.181 Допусканията за продължителност на живота следва да включват увеличението на продължителността на живота с течение на времето.
- 17.182 Моделирането на пенсионни схеми може да е свързано с използването на демографски допускания, различни от продължителността на живота, например бъдещи проценти на раждаемостта, участие на пазара на труда или миграция, в случай че пенсията или формулата за индексирание е базирана на „дял на лицата на издръжка“ или подобен вид подход.
- 17.183 Когато ранното пенсиониране в рамките на една схема е актюерски неутрално, моделирането остава незасегнато. Ранното пенсиониране, което не е актюерски неутрално, оказва въздействие, а това е често явление, като се има предвид начинът, по който различните лихвени проценти обикновено се прилагат при ранно пенсиониране. Следователно подходящото моделиране на поведението при ранно пенсиониране е важно, особено когато бъдещата възраст за пенсиониране се увеличава чрез реформа.